

BOERDERIJ

Zo doen zij dat: samenwerken met dierenarts

Varkenshouders Duijf, Van den Berg en Van Beek vertellen over de samenwerking met hun dierenarts.

Wettelijk gezien dienen varkensbedrijven minimaal een keer per maand een bezoek te krijgen van hun dierenarts. Veel varkenshouders kiezen in de praktijk voor zo'n maandelijks bedrijfsbezoek. Maar er zijn ook bedrijven waar dierenartsen vaker komen.

Dat kan te maken hebben met wet- en regelgeving op het gebied van antibiotica, zo zegt varkensdierenarts [Tineke van de Veerdonk](#). "Varkenshouders die een tweede keusmiddel op voorraad (willen) hebben of waar een koppelbehandeling noodzakelijk is, krijgen tussendoor of bijvoorbeeld iedere veertien dagen bezoek van hun dierenarts."

Een zeugenbedrijf met meerdere diergroepen vraagt meer aandacht dan een vleesvarkensbedrijf met all-in-all-out

Pas opgestarte bedrijven of bedrijven waar gezondheidsproblemen extra aandacht vragen, worden soms meerdere keren per maand bezocht. "Een zeugenbedrijf met meerdere diergroepen vraagt over het algemeen meer aandacht dan een vleesvarkensbedrijf met all-in all-out."

Dierenartsen kijken vaak verder dan enkel diergezondheid. Ze geven advies over meerdere facetten van bedrijfsvoering, coachen aanwezige medewerkers en worden soms tot een vertrouwenspersoon van de boer.

Varkenshouders Van Beek, Van den Berg en Duijf vertellen over de samenwerking met hun dierenartsen, die allen zijn aangesloten bij De Varkenspraktijk.

Gert van Beek (53) heeft in Lelystad samen met zijn echtgenoot en dochter een SPF-kernfokbedrijf. Onlangs huurde hij in Swifterbant een bestaand bedrijf met 1.500 plaatsen voor opfokgelten/vleesvarkens. "We gaan er werken volgens de Hycare-methode", aldus Van Beek - foto: Fotostudio Ton Kastermans.

Diergezondheid staat centraal op het SPF-fokbedrijf. Van Beek neemt strikte hygiënemaatregelen. Ook het bedrijfsbezoek van de dierenarts verloopt volgens een vast protocol - foto: Fotostudio Ton Kastermans.

'Belangrijk om de juiste mensen om je heen te verzamelen'

Gert van Beek heeft 550 zeugen en 4.500 opfokgelten/vleesvarkens en hij heeft een langdurige relatie met zijn dierenarts. "Niemand weet wat er in de toekomst gaat gebeuren, maar ik probeer wel altijd 5 tot 10 jaar vooruit te kijken Als ondernemer is het voor mij echt een must om plannen te blijven maken en te investeren", zo zegt Van Beek.

Hij deelde zijn stallen op de thuislocatie iets anders in, waardoor hij net wat meer dieren kan houden. Daarnaast huurt hij een tweede locatie. "Die extra ruimte kunnen we goed gebruiken", aldus Van Beek, die de komende jaren nauw gaat samenwerken met zijn oudste dochter én opvolger Rianne (25).

Langdurige relatie

Van Beek heeft een langdurige relatie opgebouwd met zijn dierenarts [John van der Wielen](#). Die komt al 15 jaar lang eens in de maand een ochtend langs, onder meer om bloed te tappen voor de SPF-monitoring. Hoewel er geen grote gezondheidsproblemen spelen op het bedrijf, hebben Van Beek en Van der Wielen altijd voldoende gespreksstof.

"We lopen allerlei managementzaken na. De ene keer nemen we de dekstal onder de loep. Een andere keer gaat het over uierkwaliteit, speedip of de invloed van voeding en fokkerij op het beenwerk."

Het bedrijfsbezoek van de dierenarts verloopt volgens een vast protocol, zegt Van Beek. Samen met de medewerkers en Van der Wielen bespreekt hij de actiepunten van het vorige bedrijfsbezoek. Ze gaan de verschillende diergroepen na en stellen nieuwe doelen.

"We doen bijvoorbeeld ervaring op met het houden van varkens met intacte staarten. We draaien mee in de pilot hierover. We bespreken de voortgang en bedenken samen hoe we de onrust kunnen beperken."

Ook medewerkers kunnen vragen stellen

Tijdens de rondgang over het bedrijf kunnen zijn medewerkers ook met vragen bij de dierenarts terecht. "Dat stukje begeleiding vind ik belangrijk", zegt Van Beek, die het fijn vindt dat zijn dierenarts ook op andere SPF-bedrijven komt. "Hij komt ook bij enkele klanten van ons. Het is leuk om soms een stukje feedback te horen."

Vaccineren en medicineren gebeurt op minimale schaal. De gelten worden gevaccineerd tegen ziekte van Glässer en vlekziekte, de zeugen tegen vlekziekte en parvo. "Daar zijn we net als de rest van Nederland niet vrij van", aldus Van Beek, die graag bereid is om zijn dierenarts een fatsoenlijk uurtarief te betalen.

"Het is belangrijk om de juiste mensen om je heen te verzamelen. Goed advies heeft zijn waarde. Gelukkig is het niet meer zo als vroeger, toen het verstrekken van medicijnen echt nog een verdienmodel was."

Familie Van den Berg heeft 1.500 zeugen en 4.000 vleesvarkens op meerdere locaties. Bram van den Berg (25) ontfermt zich over de locatie in Veghel, waar 650 zeugen liggen - foto: Henk Riswick.

Het zeugenbedrijf van Van den Berg (rechts) wordt ondersteund door twee dierenartsen: Paul Waijers en Tineke van de Veerdonk (links) - foto: Henk Riswick.

'Twee dierenartsen als aanspreekpunt'

Familie Van den Berg nam een bedrijf met 650 zeugen en 3.000 biggenplaatsen over. Bram van den Berg (25) werkt er nauw samen met dierenartsen [Paul Waijers](#) en [Tineke van de Veerdonk](#).

"We zijn op de goede weg", zo zegt Bram van den Berg over zijn eerste maanden als zeugenhouder. Familie Van den Berg kocht het bedrijf in april dit jaar. "Ik ben doorgegaan op de ingeslagen weg en wilde niet te snel veranderingen doorvoeren in de bedrijfsvoering", aldus de jonge ondernemer die eerder ervaring opdeed als bedrijfsleider en vertegenwoordiger.

Twee dierenartsen

Het zeugenbedrijf wordt ondersteund door twee dierenartsen: Paul Waijers en Tineke van de Veerdonk. "Paul kent het bedrijf goed. Hij kwam hier eerder ook al als dierenarts. Ik zag geen reden om dat te veranderen en wilde graag dat hij bleef. Tineke is als dierenarts verbonden aan onze andere bedrijven en komt zo nu en dan ook bij mij."

Eens in de vier weken komt Waijers of Van de Veerdonk langs voor een uitgebreid bedrijfsbezoek. Indien nodig wordt er tussendoor een extra bezoek gepland. Het voordeel van deze samenwerking is het feit dat beide dierenartsen samen kunnen sparren en dat Van den Berg altijd kan rekenen op een aanspreekpunt.

Via een groepsapp – met daarin ook de voervoorlichter – is sprake van een transparante communicatie. "Het is een goede samenwerking. Ik sta open voor feedback en luister graag naar de mensen om me heen. Paul en Tineke reageren snel. Dat werkt prettig. Samen streven we naar optimale resultaten, waarbij de dierenartsen ook goed contact hebben met de medewerkers op ons bedrijf."

Gezondheidsstatus bedrijf is goed

Het zeugenbedrijf draaide prima en is goed achtergelaten door de vorige eigenaar. Daar wilde Van den Berg op voort borduren. "De gezondheidsstatus van het bedrijf is goed", zo zegt hij. Dat heeft in zijn ogen voor een groot deel te maken met structuur.

De opvang en adaptatie van de aangekochte gelten gebeurt volgens een vast patroon. Datzelfde geldt voor de entingen, die strak worden ingepland. "Structuur is heel belangrijk. Dat is ook echt iets waar Paul op hamert", zo zegt Van den Berg, die met een standaard pakket entingen werkt.

Van den Berg heeft een vaste koppeling met een vleesvarkenshouder. "We werken met dezelfde dierenarts. Paul komt ook op dat bedrijf. Dat gaat heel goed. Ik zie de meerwaarde ervan in. We kunnen eventuele problemen snel oplossen, waarbij het een voordeel is dat Paul beide bedrijven goed kent. We moeten het samen doen."

Jelle Duijf (40) is sinds 2012 bedrijfsleider op de Hemelumer Hoeve, het fokbedrijf van John Lorist dat dienst doet als de 'genetische motor' van ketenorganisatie Frievar. "Wij leveren het fokmateriaal voor onze vermeerderders", aldus Duijf - foto: Henk Riswick.

Bedrijfsleider Jelle Duijf (rechts) van De Hemelumer Hoeve krijgt iedere 4 weken bezoek van varkensdierenarts Rick Janssen - foto: Henk Riswick.

'Dierenarts is vertrouwenspersoon'

Bedrijfsleider Jelle Duijf van De Hemelumer Hoeve heeft 500 zeugen en 50 zuivere NL-zeugen. Er zijn ook 2.500 gespeende biggen en 2.500 opfokzeugen. Duijf krijgt iedere 4 weken bezoek van varkensdierenarts [Rick Janssen](#).

"Frievar heeft een nauwe samenwerking met De Varkenspraktijk. Zij zijn één van onze ketenpartners en begeleiden alle Frievar-bedrijven. Rick Janssen is onze eerste contactpersoon. Hij is de opvolger van Rudolf Raymakers, die dit jaar met pensioen is gegaan", zo vertelt Duijf.

Hij beschouwt zijn dierenarts als een vertrouwenspersoon, die meedenkt met de bedrijfsvoering en de medewerkers. "In feite fungeert hij als een verlengstuk van mij als bedrijfsleider en is hij tevens een soort kwaliteitsmanager."

Coachtende rol voor medewerkers

"Diergezondheid staat bij hem voorop, maar tijdens de bedrijfsbezoeken gaat het ook over stalklimaat, voeding, contactstructuren en transport. Janssen heeft ook oog voor onze medewerkers, waarbij hij een coachende rol aanneemt."

Als fokbedrijf staat De Hemelumer Hoeve bovenaan in de piramide van ketenorganisatie Frievar. Het bedrijf is niet volledig SPF, maar is vrij van PRRS en de belangrijkste APP-stammen. Kiemen zoals Circo en Pia zijn in beperkte mate aanwezig.

De vijf medewerkers op het bedrijf doen er alles aan om de hoge gezondheidsstatus te behouden. "Binnen Frievar werken wij met een tomenbeleid, waarbij wij de tomen zo veel mogelijk bij elkaar houden", aldus Duijf.

Bezoekers zijn 48 uur varkensvrij, moeten douchen en krijgen bedrijfskleding aan. Tijdens bedrijfsbezoeken wordt standaard van jong naar oud gewerkt. De diergroepen zijn strikt gescheiden, waarbij met kleurcategorieën wordt gewerkt. Frievar heeft het diertransport in eigen beheer, waarbij streng wordt gelet op de contactstructuur.

Voorsorteren op nieuwe wet- en regelgeving

Rick Janssen kent het fokbedrijf al jaren. "Hij was tweede contactpersoon achter Raymakers", zo vertelt Duijf, die veel opstak van de afgezwaaide dierenarts.

"Raymakers is een autoriteit op het gebied van varkensgezondheid. Een unieke man, die veel kennis in huis heeft en de juiste toon vindt om deze kennis te delen."

Op De Hemelumer Hoeve wordt voorgesorteerd op mogelijke nieuwe wet- en regelgeving,. Duijf: "We experimenteren volop met het achterwege laten van het couperen van staarten. Janssen begeleidt ons daarbij."

"Het is een uitdaging, maar we boeken zeker vooruitgang. Je moet alle randvoorwaarden op orde hebben om het te laten lukken. Ik zie een mogelijk verbod niet als een bedreiging. We moeten het als sector onder de knie zien te krijgen."